RASA SERRA: “DALINK SAVO TALENTĄ KITIEMS – IR BŪSI LAIMINGAS”

,,Profesionali dainininkė iš Klaipėdos, turinti unikalų balsą ir žavinti klausytojus įvairaus stiliaus kūrinių interpretacijomis,” – taip muzikiniuose interneto tinklapiuose pristatoma Rasa Serra (Rasa Veretenčevienė*).* Šios dainininkės balsą turėsime progą išgirsti Čikagoje vyksiančioje X Šiaurės Amerikos lietuvių dainų šventėje, prieš ir po šventės ši talentinga atlikėja žada aplankyti ir kitus JAV lietuvių telkinius.

Kada ir kaip pasirinkote dainininkės kelią?

Muzikali buvau nuo pat vaikystės. Be galo mėgau šokti ir, kiek save prisimenu, dainuodavau kiekvieną dieną. Bet ir verkdavau labai dažnai…

Nuo aštuonerių metų lankiau šokių būrelį, buvau viena iš perspektyviausių šokėjų visoje šokių grupėje. Tačiau vėliau, praėjus keleriems metams, gimė noras mokytis groti. Kadangi į vaikų muzikos mokyklą stoti jau buvo per vėlu, ėmiau lankyti tuo metu Alytuje įsikūrusį ,,Muzikos klubą”, akordeono pamokas pas mokytoją Algimantą Jazbutį. Muzikavimui skirdavau daug laiko, todėl vėliau šokių būrelį teko palikti. Per trejus metus šiame klube įgijau ir pirmąsias muzikinio rašto žinias, išmokau rašyti melodinius ir ritminius diktantus. Mokytojas A. Jazbutis pastebėjo mano muzikinius gabumus ir pasirūpino, kad aš, nors ir pavėluotai, įstočiau į muzikos mokyklą. Muzikos mokyklą baigiau taip pat per trejus metus, vėliau mokiausi Kaune, Juozo Gruodžio konservatorijoje, akordeono skyriuje. Ten besimokydama pradėjau jausti simpatiją džiazo muzikai. Baigusi Juozo Gruodžio konservatoriją, planavau stoti į Klaipėdos universiteto Menų

fakultetą, nes tik Klaipėdoje tuo metu veikė Džiazo muzikos katedra. Viliojo galimybė papildomai mokytis džiazinio dainavimo. Įstojau į Klaipėdos universiteto Liaudies muzikos katedrą, akordeono specialybę.

Čia artimiau susipažinau su folkloru, su liaudies daina. Anksčiau niekada negalvojau, kad liaudies dainos man taps tokios artimos. Už tai esu dėkinga savo dėstytojai, docentei Irenai Nakienei. Ji padėjo išmokti teisingai stilistiškai atlikti liaudies dainas, jas pajusti. Šalia akordeono ir folkloro studijų pradėjau domėtis džiaziniu dainavimu. Sulaukiau pasiūlymų ir raginimų pakeisti specialybę iš akordeono į džiazinį dainavimą. Buvo labai sunku nuspręsti vien dėl to, kad akordeonu grojau jau 12 metų. Atsakymo ieškojau savo širdyje – troškau susieti savo gyvenimą su dainavimu, tobulėti, tapti universalia atlikėja, savęs kaip akordeonistės ateityje nemačiau. Pagaliau apsisprendžiau ir 1999 m. pakeičiau savo specialybę. Dėl tokio sprendimo niekada nesigailėjau – užsiimu patinkančia veikla, dirbu darbą, kuris man teikia malonumą.

Iš kur paveldėjote tokį gražų, stiprų balsą?

Manau, iš mamos ir iš senelio. Žinau, kad senelis turėjo klausą ir stiprų balsą. Tačiau gaila, neprisimenu jo dainuojant. O mano mamytė taip pat labai muzikali ir

visuomet mėgo dainuoti. Netgi yra dainavusi Alytaus medvilnės kombinato moterų ansamblyje. Ji pasakojo, kad besilaukdama manęs daug dainuodavo. Tačiau manau, kad ne tik genai nulemia žmogaus talentą. Aš priimu savo talentą kaip Dievo dovaną.

Atliekate folkloro, džiazo ir įvairių kitų stilių dainas, kokia muzika labiausiai prie širdies?

Atlikdama bet kokio stiliaus dainas, stengiuosi atiduoti visą savo širdį. Žinoma, kiekvienas atlikėjas renkasi dainas pagal save. Paprastai vokalistui patinka dainuoti tai, kas tinka jo balsui, balso specifikai. Tik atlikdamas savo balsui tinkančias dainas, dainininkas jaučia malonumą. Kalbant apie džiazą, mano balsui labiausiai tinka džiazo baladės. Taip pat man labai patinka dainuoti senąsias lietuviškas retro stiliaus dainas. Su liaudies dainomis yra šiek tiek kitaip. Atlikdama liaudies dainas jaučiu, kad ne tik man, bet ir klausytojams šito labai reikia. Jaučiu, kad tai turi išliekamąją vertę. Sudėtinga apibūdinti tą pojūtį, kurį suteikia liaudies dainos. Jose yra kažkas užkoduota iš praeities. Klausydama liaudies dainų niekada to nepajusdavau, kol nepradėjau pati dainuoti.

Esate sakiusi, kad dainuodama liaudies dainas jaučiatės, tarsi vykdytumėt savo pašaukimą.

Taip, jaučiu, kad žmonėms šito reikia. Ir ne tik jaučiu, bet ir matau, skaitydama įvairiausius gražius atsiliepimus, komentarus internetinėje erdvėje. Tai man pakelia sparnus, suprantu, kad atlieku tam tikrą misiją. Sunku pasakyti, iš kur šis pašaukimas… Turbūt iš ten pat, kur talentus dalina.

Esate vokalinės grupės „Cappella'A" narė – papasakokite apie ją.

Tai džiazo vokalinis kvartetas. Kvartetas buvo suburtas 2003 m. Mintis suburti vokalinį kolektyvą gimė Aušrai Smičiūtei. Nuo pat susibūrimo kvartetas išbandė įvairiausio stiliaus dainas. Jau daugiau nei dešimtmetį sėkmingai bendradarbiauja su šalies pop atlikėjais, atlikdami *back* vokalo vaidmenį. Bėgant laikui nusprendėme, kad užteks eksperimentuoti, ieškant savo stiliaus, nutarėme pasirinkti vieną kryptį, kuri mums geriausiai sekasi – tai džiazo muzika. Paruošėme *a cappella* džiazo programą, su kuria sėkmingai aplankėme visus Lietuvoje vykstančius džiazo festivalius. Kadangi Lietuvoje nėra labai populiarus ir puoselėjamas džiazinis ansamblinis dainavimas, nusprendėme save išbandyti už Lietuvos ribų – įvairiuose *a cappella* muzikos tarptautiniuose konkursuose.

Dalyvavimas šiuose konkursuose padėjo mums save įvertinti, supratome, kad viską darome gerai, kad einame teisingu keliu.

2006 m. vokalinių ansamblių konkurse „Vokal.total“ Austrijoje kvartetui įteiktas legendinio kolektyvo „The Swingle Singers“ įkūrėjo Wardo Swingle vardinis apdovanojimas, 2009 m. – šio konkurso auksinis diplomas. 2011 metais ansamblis surengė visą turą per prestižinius Europos vokalo konkursus: vokalinių ansamblių konkurse „Tampereen Sävel» Suomijoje ansamblis „Cappella‘A“ tapo III vietos laimėtoju, konkurse „Solevoci” Italijoje iškovojo geriausios *a cappella* grupės vardą, o tarptautiniame vokalinių ansamblių konkurse „Vocal Marathon” (Kroatijoje) tapo absoliučiu nugalėtoju. Įteiktas apdovanojimas „Golden Marathon“.

Kada ir kodėl tapote Rasa Serra?

Visų pirma, mano dabartinė pavardė yra tokia sunki, kad mažai kas ją teisingai ištaria. Vardas mano gražus, lietuviškas, tačiau Rasų, juolab dainuojančių Rasų, yra daug. Reikėjo sugalvoti sceninį vardą. Supratau, kad tai nelengva užduotis, nes prie bet kokio naujo vardo priprasti yra labai sunku. Tuomet sukeičiau vietomis savo vardo skiemenis, šiek tiek pakeičiau, – ir tapau Serra. Kai kurie

mano kolegos pasigedo mano tikrojo vardo, todėl vis dėl to sugrįžau ir prie jo – dabar mano sceninis vardas – Rasa Serra.

Kam gimė sumanymas Jus pakviesti į Čikagoje vyksiančią dainų šventę?

Prieš porą metų mane atrado ir su manimi susisiekė Centrinio New Jersey lietuvių bendruomenės pirmininkė Rasa Miliūtė. Ji ieškojo galimybės mane pakviesti į Ameriką. Tai Rasa mane pasiūlė Čikagoje vyksiančios dainų šventės organizatoriams. Nekantrauju su ja susitikti...

Atvyksite viena? Kokius kūrinius atliksite šventėje? Ar pirmą sykį skrisite į Ameriką, gal žadate aplankyti ir kitus miestus?

Atvyksiu ne viena. Su manimi atvyksta nuostabus muzikantas Saulius Petreikis, grojantis įvairiausių tautų pučiamaisiais liaudiškais instrumentais. Mūsų kelionės tikslas – ne tik dalyvauti Čikagoje vyksiančioje dainų šventėje, bet ir aplankyti kai kurias lietuvių bendruomenes prieš šventę ir po jos. Esame paruošę nedidelę koncertinę programą, kad mūsų broliai ir seserys lietuviai galėtų pasiklausyti liaudies dainų, apipintų užburiančiais pučiamųjų garsais. Bendrausime su klausytojais, Saulius papasakos apie savo instrumentus. Žadame aplankyti Centrinio NJ, Long Island, Nantucket, Portlando, Čikagos bendruomenes ir Neringos vasaros stovyklą.

Taip pat į dainų šventę atvyksta mano kolegos – grupė ,,Cappella'A". Mes rengiame programą vakaronei, kuri vyks liepos 4 d. Čikagoje, ,,Vic" teatre. Man ši kelionė į Ameriką bus pirmoji.

Koncertuojate ne tik Lietuvoje – kaip kitose šalyse klausytojai priima Jūsų atliekamas dainas?

Su neofolk programa dar neteko daug keliauti. Už Lietuvos ribų kol kas koncertavau tik Gdanske (Lenkija) ir Minske (Baltarusija). Visur atsiranda gerbėjų, klausytojų, kurie nelieka abejingi. Tačiau vienas dalykas – koncertuoti festivalyje, kuriame galima išgirsti įvairiausių žanrų muzikos, o kitas dalykas – koncertuoti ten, kur skamba tik liaudiška muzika. Į tokius festivalius-koncertus susirenka tik liaudiškos muzikos gerbėjai. Tokį koncertą turėjome Minske su projektu ,,Donis". Buvo netgi atvykę žmonės traukiniu iš Maskvos mūsų paklausyti... Labai nustebau sužinojusi, kad Baltarusijoje šiuo metu yra populiari lietuvių kalba. Dauguma baltarusų privačiai mokosi lietuvių kalboos, tiki savo

baltiškomis šaknimis ir mus, lietuvius, laiko savo broliais. Mano nuostabai, vienas baltarusų kolektyvas netgi dainavo lietuvių liaudies dainas.

Dirbate muzikos mokykloje – patinka šis darbas?

Jau nuo 2010 m. dirbu Klaipėdos Jeronimo Kačinsko muzikos mokykloje džiazinio dainavimo mokytoja. Darbas man labai patinka. Patinka ne tik darbas su vaikais – džiaugiuosi galėdama dirbti puikioje įstaigoje, kurioje vyrauja draugiška atmosfera tarp kolegų, sukurtos puikios sąlygos darbui su vaikais. Jeigu dirbčiau bendrojo lavinimo mokykloje, darbas mane alintų, nes tektų dirbti su daugybe vaikų, kuriems muzika net neįdomi. Muzikos mokykloje yra kitaip. Darbas su mokiniais yra individualus. Dainavimo specialybė šiais laikais yra be galo populiari, todėl ateina dainuoti jau motyvuoti vaikai. Žinoma, visada yra mokinių, kuriems sekasi prasčiau. Tačiau džiugu matyti rezultatus. Pati taip pat tobulėju, dirbdama tokį darbą. Vienintelis dalykas, ko gailiuosi – kad saviems vaikučiams negaliu skirti tiek dėmesio, kiek norėčiau. Pedagoginis darbas užima didžiąją dalį mano gyvenimo. Kiekvieną dieną grįžtu namo tik apie aštuntą ar devintą valandą vakaro. Dar įvairiausi koncertai ir konkursai su mokiniais…

Dalyvaujate įvairiuose koncertuose, muzikiniuose projektuose, dainų šventėse. Kas Jūsų pagalbininkai, bendraminčiai šiuose darbuose?

Jeigu daugelis atlikėjų gali pasigirti vadyba, tai aš vadybos neturiu. Niekas man koncertų ir koncertinių turų neorganizuoja. Paprasčiausiai, tai ne komercinė muzika. Tačiau, jei tikrai neturėčiau žmogaus, kuris manimi rūpinasi, gal netapčiau taip plačiai žinoma, kaip esu žinoma dabar. Mano vyras labai manimi rūpinasi, jis sukūrė mano internetinius puslapius, jis rūpinasi mano reklama internetinėje erdvėje. Dažnai filmuoja bei fotografuoja mane koncertų metu. Netgi įrašinėja mane mano namų studijoje, pats būdamas ne muzikantas. Manau, kad jam neblogai sekasi. Mums, menininkams, manau, labai reikia šalia tokio žmogaus, kuris galėtų pasirūpinti žemiškais dalykais, nes dažnas talentingas žmogus vengia viešumos, vengia reklamos. O be reklamos tu būsi niekam nežinomas. Sulaukusi pripažinimo, sulaukiu ir dėmesio – įvairių koncertų pasiūlymų. Taip ir gimsta projektai, kuriuose dalyvauju. Labai džiaugiuosi pažintimi su muzikantu Sauliumi Petreikiu. Mes dirbame labai panašia kryptimi, todėl galima sakyti, kad esame bendraminčiai. Jis ieško projektų, kuriuose galėtų panaudoti savo liaudiškus pučiamuosius instrumentus, o aš ieškau profesionalių muzikantų, kuriuos domintų *folk* stiliaus projektai, kurie leistų pajusti reikiamą

dvasią ir pritaikyti savo improvizacijas prie liaudies dainų. Mūsų su Sauliumi duetas yra labai sėkmingas. Jautriai skambantys įvairių tautų pučiamųjų garsai tobulai susilieja su liaudies daina. Džiaugiuosi, kad pagaliau atradau tai, ko taip ilgai ieškojau – mano naujuose projektuose neįtikėtinai harmoningai „susigyvena" liaudies muzika ir džiazas.

ČIA

Esate save pavadinusi laimingu žmogumi – kas Jums yra laimė?

Taip, pavadinau save laimingu žmogumi vieno interviu metu, kada buvo užduotas klausimas – ,,Ar pati skinuosi kelią, ar tiesiog gyvenime sutinku reikiamus žmones reikiamu metu?". Tuomet supratau, kad niekada nebuvau karjeristė, kad viskas ateina palaipsniui, savo laiku, sutinkant žmones, kurie įtakoja tolimesnį mano muzikinį gyvenimą. Supratau, kad esu laiminga, sutikdama žmones, kurie mane palaiko.

O šiaip ,,laimė" – labai plati sąvoka. Gyvenime nutinka daug dalykų, dėl kurių jaučiuosi laiminga arba nelaiminga. Linkėdami laimės žmonės nori, kad tas, kuriam linki, kuo ilgiau išgyventų tą ,,laimingo žmogaus" būseną, nes skausmo šioje žemėje yra labai daug.

LAIMĖ – kada esi mylimas, suprastas, kada tu ir tavo artimieji yra saugūs, sveiki, kada tu jautiesi reikalingas, kada gali dirbti savo mėgiamą darbą... LAIMĖ yra DUOTI. Žmogus taip sutvertas, kad ne imdamas, o duodamas jaučiasi laimingas. Nebūtinai reikia duoti kažką materialaus – duok meilę, geraširdiškumą, galų gale, duok tai, kuo tave Dievas apdovanojo, dalink savo talentą kitiems – ir būsi laimingas. Jei žmonės tai suprastų ir gyventų šiuo principu, pasaulis būtų laimingesnis.

Ačiū už pokalbį, nekantriai lauksime Jūsų Čikagoje!

Nuotraukos iš asmeninio Rasos Serra albumo

Kalbino Loreta Timukienė